

La fe de Nicea

Dv, 7/10/2011 per Teresa Forcades...

[Un Manament Nou](#)

En la seva teologia trinitària, Basili cerca d'evitar tant el perill de modalisme dels qui defensaven la divinitat del Fill i l'Esperit assimilant-los al Pare (això és, sense atorgar-los una identitat pròpia: alguns es deixen portar al judaisme per la confusió de persones), com les apories inviables dels arians i pneumatòmacs (els quals per defensar la unitat de Déu, tendien a subordinar el Fill i l'Esperit al Pare, això és, tendien a no reconèixer la plena divinitat del Fill i l'Esperit, a considerar el Fill un déu-menor i l'Esperit una criatura-superior: *d'altres, al paganisme per l'oposició de les natures*). El mateix any de la mort de Basili (379), Teodosi va esdevenir emperador de l'imperi romà oriental. Era la primera vegada que un emperador pro-nicè accedia al poder a Orient d'ençà de la mort de Constantí i la divisió de l'Imperi (337). Dos anys més tard, el Concili de Constantinoble (381) va ratificar la fe de Nicea (325), i gràcies a les decisives intervencions de l'amic de Basili, el gran teòleg Gregori de Nazianz, l'Església va proclamar oficialment la plena divinitat de l'Esperit en els termes que havia emprat pràcticament en solitari el bisbe de Cesarea durant els anys difícils i plens de violència del seu episcopat (més endavant podreu veure l'excursus sobre la influència de santa Macrina en el seu germà Basili i sobre el moviment ascètic domèstic dels segles IV-V).

Per això, analitzarem a continuació dos dels conceptes centrals del tractat *Sobre l'Esperit Sant de Basili*: el concepte de 'comunió' i el concepte de 'divinització', i al final presentarem breument algunes reflexions sobre el concepte de 'llibertat' inspirades en el capítol 20 d'aquest mateix tractat (*Contra els qui diuen que l'Esperit no és servidor ni senyor, sinó lliure*).

[\(Extret de *Ser persona, avui: estudi del concepte de 'persona' en la teologia trinitària clàssica i de la seva relació amb la noció moderna de llibertat*. Teresa Forcades i Vila. Publicacions de l'Abadia de Montserrat\).](#)